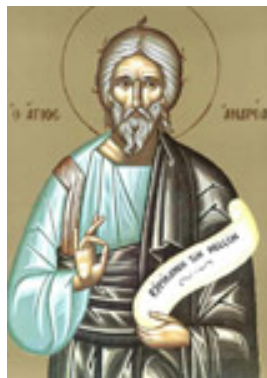

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος, ο Πρωτόκλητος

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/2785/saint.aspx> για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: N/A
Δημιουργία εγγράφου: 25/04/2026 13:50:10

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 30 Νοεμβρίου εκάστου έτους.

Πολιούχος: Πάτρα

Ημ/νια Βίου: N/A

Βιογραφία

Ἀντίστροφον σταύρωσιν Ἀνδρέας φέρει,
Φανείς ἀληθῶς οὐ σκιάδης ἀντίπους.
Σταυρὸν κακκεφαλῆς τριακοστῆ Ἀνδρέας ἔτλη.

Ο Ανδρέας, ψαράς στο επάγγελμα και αδελφός του Αποστόλου Πέτρου, ήταν από τη Βηθσαϊδά της Γαλιλαίας και τον πατέρα του τον έλεγαν Ιωνά. Επειδή κλήθηκε από τον Κύριο πρώτος στην ομάδα των μαθητών, ονομάστηκε πρωτόκλητος.

Ο Ανδρέας (μαζί με τον Ιωάννη τον ευαγγελιστή) υπήρξαν στην αρχή μαθητές του Ιωάννου του Προδρόμου. Κάποια μέρα μάλιστα, που βρισκόντουσαν στις όχθες του Ιορδάνη κι ο Πρόδρομος τους έδειξε τον Ιησού και τους είπε «ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», οι δύο απλοϊκοί εκείνοι ψαράδες συγκινήθηκαν τόσο πολύ, που χωρίς κανένα δισταγμό κι επιφύλαξη αφήκαν αμέσως τον δάσκαλο τους κι ακολούθησαν τον Ιησού.

Η ιστορία της ζωής του Ανδρέα μέχρι την Σταύρωση, την Ανάσταση και την Ανάληψη, υπήρξε σχεδόν ίδια με εκείνη των άλλων μαθητών. Μετά το σχηματισμό της πρώτης Εκκλησίας, ο Ανδρέας κήρυξε στη Βιθυνία, Εύξεινο Πόντο (μάλιστα ο Απόστολος, είναι ο ιδρυτής της Εκκλησίας του Βυζαντίου αφού εκεί εγκατέστησε πρώτο επίσκοπο, τον απόστολο Στάχυ (βλέπε 31 Οκτωβρίου) κι αυτού διάδοχος είναι ο Οικουμενικός Πατριάρχης), Θράκη, Μακεδονία και Ήπειρο. Τελικά, κατέληξε στην Αχαΐα.

Στην Αχαΐα, η διδασκαλία του καρποφόρησε και με τις προσευχές του θεράπευσε θαυματουργικά πολλούς ασθενείς. Έτσι, η χριστιανική αλήθεια είχε μεγάλες κατακτήσεις στο λαό της Πάτρας. Ακόμα και η Μαξιμίλλα, σύζυγος του ανθύπατου Αχαΐας Αιγεάτου, αφού τη θεράπευσε ο Απόστολος από τη βαρεία αρρώστια που είχε, πίστεψε στο Χριστό. Το γεγονός αυτό εκνεύρισε τον ανθύπατο και με την παρότρυνση ειδωλολατρών ιερέων συνέλαβε τον Ανδρέα και τον σταύρωσε σε σχήμα Χ. Έτσι, ο Απόστολος Ανδρέας παρέστησε τον εαυτό του στο Θεό «δόκιμον έργάτην» (Β΄ προς Τιμόθεον, 2: 15). Δηλαδή δοκιμασμένο και τέλειο εργάτη του Ευαγγελίου.

Οι χριστιανοί της Αχαΐας θρήνησαν βαθιά τον θάνατο του. Ο πόνος τους έγινε ακόμη πιο μεγάλος, όταν ο ανθύπατος Αιγεάτης αρνήθηκε να τους παραδώσει το άγιο λείψανο του, για να το θάψουν. Ο Θεός όμως οικονόμησε τα πράγματα. Την ίδια μέρα, που πέθανε ο άγιος, ο Αιγεάτης τρελάθηκε κι αυτοκτόνησε. Οι χριστιανοί τότε με τον επίσκοπο τους τον Στρατοκλή, πρώτο επίσκοπο των Πατρών, παρέλαβαν το σεπτό λείψανο και το 'θαψαν με μεγάλες τιμές.

Αργότερα, όταν στον θρόνο του Βυζαντίου ανέβηκε ο Κωνσταντίνος, που ήταν γιος του Μεγάλου Κωνσταντίνου, μέρος του ιερού λειψάνου μεταφέρθηκε από την πόλη των Πατρών στην Κωνσταντινούπολη και κατατέθηκε στον ναό των αγίων Αποστόλων «ένδον της Αγίας Τραπέζης». Η αγία Κάρα του Πρωτοκλήτου φαίνεται πως απέμεινε στην Πάτρα.

Όταν όμως οι Τούρκοι επρόκειτο να καταλάβουν την πόλη το 1460 μ.Χ., τότε ο Θωμάς Παλαιολόγος, αδελφός του τελευταίου αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Παλαιολόγου και τελευταίος Δεσπότης του Μοριά, πήρε το πολύτιμο κειμήλιο και το μετέφερε στην Ιταλία. Εκεί, αφού το παρέλαβε ο Πάπας Πίος ο Β, το πολύτιμο κειμήλιο εναποτέθηκε στον ναό του αγίου Πέτρου της Ρώμης.

Τον Νοέμβριο του 1847 μ.Χ. ένας Ρώσος Πρίγκηπας, ο Ανδρέας Μουράβιεφ δώρησε στην πόλη της Πάτρας ένα τεμάχιο δακτύλου του χεριού του Αγίου. Ο Μουράβιεφ είχε λάβει το παραπάνω ιερό Λείψανο από τον Καλλίνικο, πρώην Επίσκοπο Μοσχονησίων, ο οποίος μόναζε τότε στο Άγιο Όρος.

Στην πόλη της Πάτρας, επανακομίσθηκαν και φυλάσσονται από την 26η Σεπτεμβρίου 1964 μ.Χ. η τιμία Κάρα του Αγίου και από την 19ην Ιανουαρίου 1980 μ.Χ. λείψανα του Σταυρού, του μαρτυρίου του. Η αγία Κάρα του Πρωτοκλήτου ύστερα από ενέργειες της Αρχιεπισκοπής Κύπρου μεταφέρθηκε και στην Κύπρο το 1967 μ.Χ. για μερικές μέρες κι εξετέθηκε σε ευλαβικό προσκύνημα.

Όπως αναφέρει μια Κυπριακή παράδοση, σε μια περιοδεία του, ο Απόστολος Ανδρέας, πήγε και στην Κύπρο. Το καράβι, που τον μετέφερε στην Αντιόχεια από την Ιόππη, λίγο πριν προσπεράσουν το γνωστό ακρωτήριο του αποστόλου Ανδρέα και τα νησιά, που είναι γνωστά με το όνομα Κλείδες, αναγκάστηκε να σταματήσει εκεί σ' ένα μικρό λιμανάκι, γιατί κόπασε ο άνεμος. Τις μέρες αυτές της νηνεμίας τους έλειψε και το νερό. Ένα πρωί, που ο πλοίαρχος βγήκε στο νησί κι έψαχνε να βρει νερό, πήρε μαζί του και τον απόστολο. Δυστυχώς πουθενά νερό. Κάποια στιγμή, που έφτασαν στη μέση των δύο εκκλησιών, που υπάρχουν σήμερα, της παλαιάς και της καινούργιας, που 'ναι κτισμένη λίγο ψηλότερα, ο άγιος γονάτισε μπροστά σ' ένα κατάξερο βράχο και προσευχήθηκε να στείλει ο Θεός νερό. Ποθούσε το θαύμα, για να πιστέψουν όσοι ήταν εκεί στον Χριστό. Ύστερα σηκώθηκε, σφράγισε με το σημείο του Σταυρού τον βράχο και το θαύμα έγινε. Από τη ρίζα του βράχου βγήκε αμέσως μπόλικο νερό, που τρέχει μέχρι σήμερα μέσα σ' ένα λάκκο της παλαιάς εκκλησίας κι απ' εκεί προχωρεί και βγαίνει από μια βρύση κοντά στη θάλασσα. Είναι το γνωστό αγίασμα. Το ευλογημένο νερό, που τόσους ξεδίψασε, μα και τόσους άλλους, μυριάδες ολόκληρες, που το πήραν με πίστη δροσίσε και παρηγόρησε. Και πρώτα-πρώτα το τυφλό παιδί του καπετάνιου.

Ήταν κι αυτό ένα από τα πρόσωπα του караβιού που μετέφερε ο πατέρας. Γεννήθηκε τυφλό και μεγάλωσε μέσα σε ένα συνεχές σκοτάδι. Ποτέ του δεν είδε το φως. Δένδρα, φυτά, ζώα αγωνιζόταν να τα γνωρίσει με το ψαχούλεμα. Εκείνη την ημέρα, όταν οι ναύτες γύρισαν με τα ασκιά γεμάτα νερό κι εξήγησαν τον τρόπο που το βρήκαν στο νησί, ένα φως γλυκιάς ελπίδας άναψε στην καρδιά του δύστυχου παιδιού. Μήπως το νερό αυτό, σκέφτηκε, που βγήκε από τον ξηρό βράχο ύστερα απ' την προσευχή του παράξενου εκείνου συνεπιβάτη τους, θα μπορούσε να χαρίσει και σ' αυτόν το φως του που ποθούσε; Αφού με θαυμαστό τρόπο βγήκε, θαύματα θα μπορούσε και να προσφέρει. Με τούτη την πίστη και τη βαθιά ελπίδα ζήτησε και το παιδί λίγο νερό. Διψούσε. Καιγόταν απ' τη δίψα. Ο απόστολος, που ήταν εκεί, έσπευσε κι έδωσε στο παιδί ένα δοχείο γεμάτο από το δροσερό νερό. Όμως το παιδί προτίμησε, αντί να δροσίσει με το νερό τα χείλη του, να πλύνει πρώτα το πρόσωπο του. Και ω του θαύματος! Μόλις το δροσερό νερό άγγιξε τους βολβούς των ματιών του παιδιού, το παιδί άρχισε να βλέπει!

Κι ο απόστολος, που τον κοίταζαν όλοι με θαυμασμό, άρχισε να τους μιλά και να τους διδάσκει τη νέα θρησκεία. Το τέλος της ομιλίας πολύ καρποφόρο. Όσοι τον άκουσαν πίστεψαν και βαφτίστηκαν. Την αρχή έκανε ο καπετάνιος με το παιδί του, που πήρε και το όνομα Ανδρέας. Κι ύστερα όλοι οι άλλοι επιβάτες και μερικοί ψαράδες που ήσαν εκεί. Πίστεψαν όλοι στον Χριστό που τους κήρυξε ο απόστολος μας και βαφτίστηκαν. Φυσικά το θαύμα της θεραπείας του τυφλού παιδιού, ακολούθησαν κι άλλα, κι άλλα. Στο μεταξύ ο άνεμος άρχισε να φυσά και το καράβι ετοιμάστηκε για να συνεχίσει το ταξίδι του. Ο απόστολος, αφού κάλεσε κοντά του όλους εκείνους που πίστεψαν στον Χριστό και βαφτίστηκαν, τους έδωσε τις τελευταίες συμβουλές του και τους αποχαιρέτησε.

Αργότερα, μετά από χρόνια, κτίστηκε στον τόπο αυτόν που περπάτησε και άγιασε με την προσευχή, τα θαύματα και τον ιδρώτα του ο Πρωτόκλητος μαθητής, το μεγάλο μοναστήρι του Αποστόλου Ανδρέα, που με τον καιρό είχε γίνει παγκύπριο προσκύνημα. Κάθε χρόνο χιλιάδες προσκυνητές απ' όλα τα μέρη της Κύπρου, ορθόδοξοι και ετερόδοξοι κι αλλόθρησκοι ακόμη, συνέρεαν στο μοναστήρι, για να προσκυνήσουν τη θαυματουργό εικόνα του αποστόλου, να βαφτίσουν εκεί τα νεογέννητα παιδιά τους και να προσφέρουν τα δώρα τους, για να εκφράσουν τα ευχαριστώ και την ευγνωμοσύνη τους στον θείο απόστολο. Κολυμβήθρα Σιλβάμ ήταν η εκκλησία του για τους πονεμένους. Πλείστα όσα θαύματα γινόντουσαν εκεί σε όσους μετέβαιναν με πίστη αληθινή και συντριβή ψυχής.

Διαβάστε εδώ, μια Παράκληση στον Απόστολο Ανδρέα, ποίημα του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτη.

Λειτουργικά κείμενα

Απολυτίκιον

Ἦχος δ'.

Ὡς τῶν Ἀποστόλων Πρωτόκλητος, καὶ τοῦ Κορυφαίου ἀυτάδελφος, τῷ Δεσπότη τῶν ὄλων Ἀνδρέα ἰκέτευε, εἰρήνην τῇ οἰκουμένη δωρήσασθαι, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον

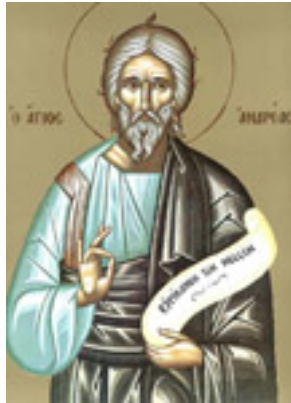
Ἦχος β'. Τὴν ἐν πρεσβείαις.

Τὸν τῆς ἀνδρείας ἐπώνυμον θεηγόρον, καὶ μαθητῶν τὸν πρωτόκλητον τοῦ Σωτῆρος, Πέτρου τὸν σύγγονον εὐφημήσωμεν· ὅτι ὡς πάλαι τούτῳ, καὶ νῦν ἡμῖν ἐκέκραγεν· Εὐρήκαμεν δεῦτε τὸν ποθοῦμενον.

Μεγαλυνάριον

Πρώτος προσπελάσας τῷ Ἰησοῦ, Πρωτόκλητος ὠφθης, καὶ ακρότης τῶν Μαθητῶν, Ἀνδρέα θεόπτα, ἐντεύθεν διανύεις, παθῶν τὰς ἀναβάσεις τῆς ἀναστάσεως.

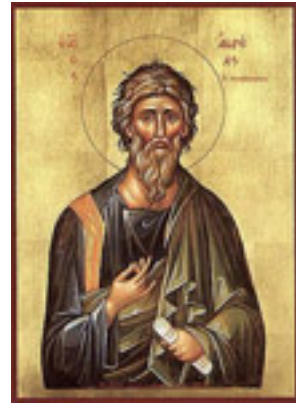
Αγιογραφίες / Φωτογραφίες

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

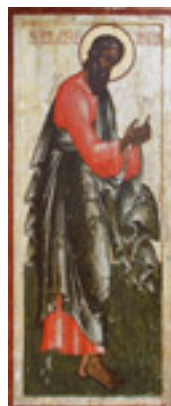
Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

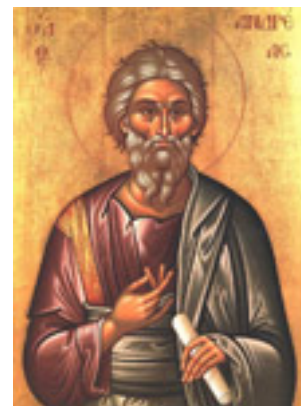
Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

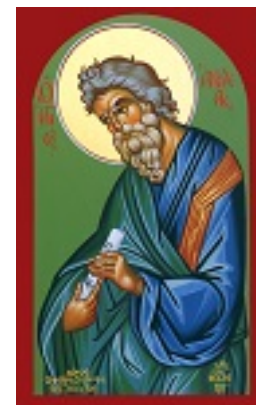
Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος - Julia Hayes©
(www.ikonographics.net)

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος - Μιχαήλ
Χατζημιχαήλ©
www.michaelhadjimichael.com

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

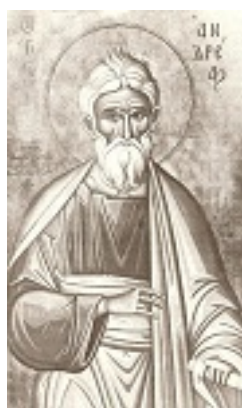
Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος - Αντρέι Ρουμπλιόβ
1408 μ.Χ.

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος - Φώτης Κόντογλου

Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος - Φώτης Κόντογλου

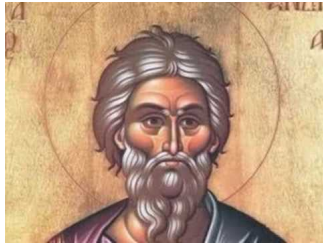
Άγιος Ανδρέας ο Απόστολος ο
Πρωτόκλητος

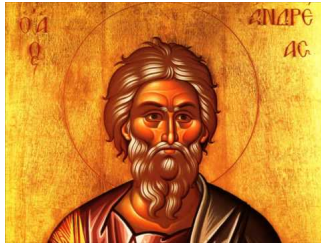
Η λειψανοθήκη του Απόστολου
Ανδρέα στην Πάτρα

Οπτικοακουστικό Υλικό

Ακούστε το απολυτίκιο!

Ακούστε το απολυτίκιο!

Σχετικά κείμενα

---

1. [Παράκληση στον Απόστολο Ανδρέα](#)

Σχετικές συνδέσεις

---

1. [Σύναξη των Αγίων Δώδεκα Αποστόλων](#)
2. [Ανακομιδή της Τιμίας Κάρας του Πρωτόκλητου Αποστόλου Ανδρέου](#)
3. [Άγιοι Στάχης, Απελλής, Αμπλίας, Ουρβανός, Νάρκισσος και Αριστόβουλος οι Απόστολοι από τους Εβδομήκοντα](#)
4. [Σύναξη των εν Σκωτία διαλαμψάντων Αγίων](#)
5. [Άγιος Αρτέμιος ο Μεγαλομάρτυρας](#)
6. [Σύναξη των Αχαιών Αγίων](#)
7. [Κατάθεσις των Ιερών Λειψάνων και Περιβολαίων των Αγίων Αποστόλων Λουκά, Ανδρέου και Θωμά, του προφήτου Ελισσαίου και του μάρτυρος Λαζάρου](#)
8. [Σύναξη πάντων των εν Αγίοις Πατέρων ημών Αρχιεπισκόπων και Πατριαρχών Κωνσταντινουπόλεως](#)
9. [Οσίες Ξανθίπη και Πολυξένη](#)